

MATICION INFORMATION CENTER	Subject Heading :	43019876
Date : 21 ส.ค. 2543	Page : 14	Source : บ้านเมือง No :
Keyword		

เฉลิมฉลอง เกิดพระกียรติคุณ “100 ปี สมเด็จย่า กับการพัฒนาการเกษตร”

นับเวลาเกือบจะครบ 4 ปีแล้ว ในการเสด็จสวรรคตของ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี แต่ความรู้สึกของคนไทยทั้งแผ่นดินมิได้เคยลืมเลือนพระองค์ท่าน ยังสถิตอยู่ในดวงใจคนไทย ชั่ววันรันดร์ เป็นที่ประจักษ์ชัดในคำจารึกเกิดพระเกียรติ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ที่ว่า

“แม่ฟ้าหลวงดวงประทีปชาวป่าเขา และเหล่าทวยเทพไทยในไพรเถื่อน ไม่มีวันที่พระจะลืมเลือน ผองเพื่อนผู้ทุกข์ยากลำบากลำบาก”

ยังคงเป็นภาพแห่งความประทับใจชาวไทยทั้งประเทศ เมื่อครั้งที่ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ยังทรงมีพระชนมชีพได้ทรงแบ่งเบาและส่งเสริมสนับสนุนพระราชกรณียกิจของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาเป็นระยะเวลายาวนาน การพัฒนาการเกษตร และการส่งเสริมอาชีพชาวไทยภูเขา ก็เป็นอีกหนึ่งโครงการตามแนวพระราชดำริ และในช่วงหลังๆ แห่งพระชนมชีพได้ทรงดำเนินการในเรื่องปลูกป่ารักษาต้นน้ำลำธาร อย่างจริงจัง เพื่อพลิกฟื้นผืนดินให้อุดมสมบูรณ์ จึงโปรดเกล้าฯ ให้สร้างพระตำหนักดอยตุงขึ้นที่ดอยตุง อ.แม่ฟ้าหลวง จว.เชียงราย เพื่อเสด็จ ประทับดูแลโครงการ ปลูกป่าด้วยพระองค์เอง

พอเอ่ยชื่อ “ดอยตุง” และ “แม่ฟ้าหลวง” ของชาวเขาคันที

ทุกคนยังจดจำพระราชปณิธานอันแรงกล้าที่จะทรง “ปลูกป่าบนดอยตุง” นับตั้งแต่ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ได้เสด็จด้วยรถยนต์พระที่นั่งไปสักการะพระธาตุดอยตุงเป็นครั้งแรก เมื่อปีพุทธศักราช 2509 และเสด็จฯ เปิดโรงเรียนศรีสมวงศ์ของตำรวจตระเวนชายแดน และเยี่ยมราษฎรบนดอยตุงโดยเฮลิคอปเตอร์ในปีถัดมา ทรงได้ทอดพระเนตรเทือกเขาสูงเสียดฟ้าของ ดอยตุง หัวล้าน มีความแห้งแล้ง เต็มไปด้วยวัชพืช ไรเลื่อนลอยและไร่ฝิ่น

เมื่อเสด็จฯ เยี่ยมราษฎร ตำรวจตระเวนชายแดน ทหาร ตามถิ่นทุรกันดารแถบนี้ทุกปี ก็ทรงทราบถึงความลำบากยากแค้นของประชาชนที่ต้องดิ้นรนเลี้ยงชีพในทางที่ไม่สมควรเพื่อความอยู่รอด เช่น การตัดโค่นต้นไม้ทำลายป่าแล้วเผาทิ้งเพื่อทำไร่เลื่อนลอยและปลูกพืชเสพติด ก่อให้เกิดความเสียหายร้ายแรงแก่ประเทศชาติ เป็นต้นว่า เกิดการชะล้างพังทลายของดิน การขาดแคลน น้ำในหน้าแล้ง เกิดอุทกภัยในฤดูฝน ตลอดจนภัยธรรมชาติอื่นๆ และปัญหา ยาเสพติด

วันเวลาผ่านไป 20 ปี ในสมัยรัฐบาล ซึ่งมี พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี ได้สนองพระราชปณิธานด้วยการตั้งโครงการพัฒนาดอยตุงขึ้น เมื่อปีพุทธศักราช 2531 ในพื้นที่ 93,515 ไร่ หรือประมาณ 150 ตารางกิโลเมตร มีหน่วยงาน 35 หน่วยงาน จาก 6 กระทรวง เข้าร่วมโครงการและดำเนินงานภายใต้แผนงานเดียวกัน มีมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ทำหน้าที่ประสานงานกับองค์กรของรัฐและภาคเอกชน ประการ สำคัญคือ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เสด็จฯ แปรพระราชฐานทรงประทับบนดอยตุง เพื่อทรงงานปลูกป่าด้วยพระองค์เอง

หัวใจของดอยตุง คือ “พระตำหนักดอยตุง” บ้านหลังแรกที่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ทรงสร้างด้วยพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์เมื่อพระชนมายุ 88 พรรษา เพื่อใช้เป็นที่ทรงงานปลูกป่าในโครงการพัฒนาดอยตุง ร่วมกับส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ ภาคเอกชน และประชากรในพื้นที่ เพื่อฟื้นฟูสภาพธรรมชาติที่สูญเสียไปให้กลับคืนเป็นป่าต้นน้ำลำธาร ป่าเศรษฐกิจ และป่ายังชีพ พร้อมกับยกระดับคุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ การศึกษา สุขภาพอนามัย ตลอดจนการ

กระจายรายได้ การแก้ปัญหาหายเสพติด และสร้างอาชีพที่มั่นคงถาวร ให้ราษฎรในพื้นที่สามารถพึ่งตนเองได้ โดยการพัฒนาดังกล่าวสอดคล้องกับพระราชโอรสของพระองค์ท่านที่ทรงต้องการให้ “คนกับป่าอยู่ร่วมกันได้” และ “โครงการพัฒนาใดๆ จะสำเร็จไม่ได้หากปากท้องราษฎรยังไม่อิ่ม” “แม่ฟ้าหลวง” ได้ทรงใช้แม่ฟ้าหลวงเป็นที่ “ปลูกคน” และ “ปลูกสิ่งแวดลอม” ไปพร้อมๆกัน

ด้วยพลังแห่งความรักและศรัทธาตลอดจนพระบารมีของ “สมเด็จพระย่า” วันเวลาผ่านไปเพียง 10 ปี ดอยดุงวันนี้กลับเขียวชอุ่มด้วยป่าต้นน้ำลำธาร ป่าเศรษฐกิจ และป่ายังชีพ (ป่าพระราชทาน) ฯลฯ เป็นแหล่งทำมาหากินของประชากรในพื้นที่ ซึ่งเป็นถิ่นอาศัยของชาวไทยภูเขาเผ่าต่างๆ มีอยู่ด้วยกัน 26 หมู่บ้าน ประกอบด้วย ชนกลุ่มน้อยไทยใหญ่ จีนฮ่อ เผ่าอีเก้อ เผ่ามูเซอ ประการสำคัญคือ เป็นทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่ก่อให้เกิดการกระจายงานกระจายรายได้ไม่มีที่สิ้นสุด

เมื่อปี พ.ศ. 2540 มีชาวไทยและชาวต่างประเทศเดินทางไปชมดอยดุง 500,000 คน “พระตำหนักดอยดุง” ซึ่งเปรียบประดุจหัวใจของโครงการก็ยังเป็นตัวกระตุ้นให้การดำเนินงานบนดอยดุงดำเนินไปโดยไม่หยุดยั้ง บริเวณรอบพระตำหนักดงงามด้วยแปลงไม้ดอกไม้ประดับและไม้สวนครัวมีป่าไม้ยืนต้นโอปอลล้อมอยู่โดยรอบ

ตรงลาดเขาด้านหน้าพระตำหนักดอยดุง มี สวนแม่ฟ้าหลวง บนเนื้อที่ 25 ไร่ ซึ่งจัดภูมิทัศน์เป็นสวนไม้มงคล สวนประติมากรรม สวนหิน สวนน้ำพุ งดงามด้วยเหล่าพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับเมืองหนาวนานาพรรณที่ปลูกตกแต่งเป็นรูปต่างๆกว่า 70 ชนิด ได้รับการดูแลรักษาและปรับเปลี่ยนให้สวยงามไม่ซ้ำแบบตลอดปี ท่ามกลางลานดอกไม้หลากสีต่างพันธุ์นั้น มีรูปปั้นที่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี พระราชทานชื่อว่า ความต่อเนื่อง ประดิษฐานอยู่เป็นประติมากรรมรูปเด็กยืนต่อตัวสูงขึ้นไปในอากาศ ประหนึ่งจะบอกเล่าให้ผู้พบเห็นได้รำลึกว่า พระผู้พระราชทาน “สวนแม่ฟ้าหลวง” นั้น เมื่อทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจใดแล้ว จะทรงงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อประโยชน์สุขของราษฎร ไม่เคยทรงละทิ้งสิ่งใดไว้กลางคัน

ใกล้ซุ้มประตูเข้าสวนแม่ฟ้าหลวง มีป้ายขนาดใหญ่จารึกพระราชกระแสรับสั่งของ “สมเด็จพระย่า” ไว้ว่า

“สวนแม่ฟ้าหลวง สร้างขึ้นมาเพื่อให้ผู้มาท่องเที่ยวได้ดูความสวยงามของต้นไม้ดอกไม้ ถ้าคนที่มาเหยียบย่ำ หรือทำลายต้นไม้ดอกไม้ใบหญ้า แม้แต่คนละเล็กละน้อย คนที่มาข้างหลังก็จะไม่มีโอกาสได้ดูความสวยงามนี้”

สวนแม่ฟ้าหลวงเป็นสวนดอกไม้ที่สวยงามที่สุดในประเทศไทย และในเอเชีย ในปี พ.ศ. 2536 ได้รับรางวัลพาด้า โกลด์ อะวอร์ด จากสมาคมส่งเสริมการท่องเที่ยวภูมิภาคแปซิฟิก

ดอยสูงที่สุดของดอยดุงเป็น “สวนรุกขชาติแม่ฟ้าหลวง ดอยช้างมูบ” มีรูปสลูปลูกประดิษฐานอยู่บนหินรูปช้างหมอบเป็นสัญลักษณ์ ต้นไม้ใหญ่อายุนับร้อยปี มี นิโครธโพธิ์ ไทร ไกล กร่าง จำนวน 14 ต้น ที่กรมป่าไม้ได้ขุดล้อมจากริมทางที่กำลังขยายถนนเคลื่อนย้ายขึ้นมาปลูกไว้บนดอยช้างมูบเพื่อ “ชุบชีวิตต้นไม้ถวายสมเด็จพระย่าเนรมิตป่าดอยดุง” บางต้นสมเด็จพระย่าทรงยกชื่อต่อกิ่งด้วยพระองค์เอง ก็แตกใบเขียวชอุ่มทุกต้น ภูมิทัศน์บนดอยช้างมูบวันหนึ่งดงงามขึ้นตาด้วยไม้ยืนต้นใหญ่น้อยนานาพรรณ ขึ้นเบียดเสียดลดหลั่นกันไปจนสุดสายตา กุหลาบพันปีหรือโรโดเดนดรอนต้นใหญ่ ปลูกลดเลี้ยวไปตามแนวทางเดินหลายพันต้น ใกล้ๆกันนั้นยังมี อเชเลียสีขาว สีสชมพู สีแดง ผลิดอกบานสะพรั่ง

เดี๋ยวนี้ชาวเขาเขาพัฒนากันแล้ว..... ดอยดุงเลิกผืนหันมาปลูกพืชเศรษฐกิจ ปลูกกาแฟผสมแมคคาเดเมียและเกาลัด กาแฟที่ขึ้นชื่อจำหน่ายขึ้นเครื่องของบริษัทการบินไทย ร้านอาหารโรงแรมทั่วไป และส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ รสชาติไม่เป็นสองรองใครในทำเนียบกาแฟโลก

ส่วนการปลูกต้นไม้ป่า ส่งเสริมให้ราษฎรในพื้นที่ดูแลรักษาป่า ในเวลาเดียวกันนอกจากจะได้ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แล้วยังเป็นการสร้างงานสร้างรายได้ให้ชาวบ้าน การทำกระดาษสากำลังเป็นที่นิยม มีแนวโน้มที่สดใสในอนาคต ปัจจุบันดอยดุงเป็นศูนย์ส่งเสริมอาชีพหัตถกรรมและอุตสาหกรรม มีโรงทอพรม ทอผ้าที่กระตุก โรงผลิตกระดาษสา

พระราชกรณียกิจทั้งหลาย ไม่เพียงที่กล่าวมาของพลกนิกรชาวไทยทั่วหล้า พระนามสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี พระนามนี้ยังเกริกก้องเกรียงไกลเป็นที่ประจักษ์แก่ชาวโลก โดยเมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน 2542 ที่ผ่านมา องค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติหรือยูเนสโก ซึ่งมีสำนักงานอยู่ที่กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส ได้ทูลเกล้าฯ ถวายพระเกียรติคุณยกย่องสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี โดยทรงได้รับการประกาศให้เป็น “บุคคลสำคัญของโลก”

ขณะเดียวกัน เนื่องในโอกาสปีพุทธศักราช 2543 สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เสด็จพระราชสมภพ 100 ปี กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และมูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ขอเชิญชวนพลกนิกรชาวไทยทั้งแผ่นดินและชาวโลกร่วมกันเฉลิมฉลองเทิดพระเกียรติคุณสมเด็จพระย่า ซึ่งจัดให้มีขึ้นในงาน “100 ปี สมเด็จพระย่ากับการพัฒนาการเกษตร” ระหว่างวันที่ 26 มกราคม-1 กุมภาพันธ์ 2543 ณ โครงการพัฒนาดอยดุง (พื้นที่ทรงงาน) อ.แม่ฟ้าหลวง จว. เชียงราย

นายสิมา โมรากุล อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน กล่าวว่ ในงานนี้ นอกจากจะมีหลายหน่วยงาน กรมต่างๆ ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เข้าร่วมเทิดพระเกียรติครั้งนี้ ซึ่งมีกิจกรรมประกอบด้วยนิทรรศการภาพพระราชประวัติ พระราชกรณียกิจสำคัญๆ แล้วสำหรับกรมพัฒนาที่ดินได้ร่วมจัดแสดงนิทรรศการสนองพระราชปณิธานสมเด็จพระย่า ในโครงการพัฒนาที่ดินดอยดุง โดยแสดงนิทรรศการภาพการดำเนินงานพัฒนาที่ดินดอยดุงตั้งแต่ก่อนเริ่มโครงการที่มีสภาพปัญหาการตัดไม้ทำลายป่าทำให้เกิดการชะล้างพังทลายของดินจนกระทั่งประสบความสำเร็จภายหลังจากการนำแผนการใช้ที่ดิน ตลอดทั้งกรมพัฒนาที่ดินได้นำระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ไปช่วยในการพัฒนาพื้นที่ให้มีความเหมาะสมกับการทำเกษตรกรรม ทำให้ทรัพยากรธรรมชาติป่าไม้ ที่ดินอุดมสมบูรณ์ขึ้น

ประกิต เพ็งวิชัย - เรียบเรียง